

Stilhed i Ramallah

Der er stille i Ramallah. Torve og gader ligger øde hen, og de hvide mure står flimrende i sollyset. Der blæste rødt sand ind fra ørkenen sidste nat, og det ligger nu som et riflet slør bredt ud over gadens sten.

Ramallah ligner en død by.

Alt liv er for en tid stillet på vågeblus, og ingen vover at trodse forbuddet og bevæge sig uden for murene, for skønt de er usynlige, så ved enhver, at de er der, de kolde øjne, der fra fjerne udkigstårne spejder ind over de tavse, mennesketomme gader.

Der er alt for stille i Ramallah.

Hassan er den første, der vågner. Han er 14 år og ikke mere et barn. Sidste uge blev hans storebror dræbt i den krig, der har varet så længe, Hassan kan huske og længe før, og som stadig mere grådigt høster lig. Nu er han den ældste søn.

"Nu er det din tur," sagde mor til ham forleden, mens hun holdt ham i sine arme og kyssede og krammede ham, som var hun allerede i færd med at sende ham i krig.

Men far trak ham fri af hendes favntag og holdt ham ud for sig i strakte arme og så kærligt på ham. Han rystede på hovedet.

"Nej," sagde han.

Hassan kunne høre mor græde og far skælde ud og råbe til langt ind i natten.

Mor behøver ikke græde, og far behøver ikke råbe. Hassan ved, hvad han skal. Han synes ikke, han har noget valg.

Selv om det er strengt forbudt og han risikerer at blive skudt, lister han ud på altanen for at kigge ned over byen.

Stilheden sniger sig som en slange ind i hans ører og sender frygtens bølger gennem ham. Men han må ikke være bange. Modig. Hade fuld. Vred. Vild af raseri. Det må han være. Men ikke bange.

Han lader øjnene glide hen over de røde hustage. I det fjerne skimtes den grå betonmur, der strækker sig milevidt. De klodsede vagttårne. Og der ligger hans kuede by, forsvarsløs og omringet af fjender. Og han er ikke i tvivl. Det er ham, der skal hævne dens skændsel.

Et andet sted på Vestbredden vågner en anden dreng. Også han er 14 år, og han bor i en by, der ikke er nogen rigtig by, men en samling smukke, nye huse, opført side om side langt inde på Vestbredden. En bosættelse. Sådan hedder det, og den lever de i. Omgivet af fjender lever de. Det ved han alt om. Han hører det gentaget i synagogen hver uge og i skolen hver dag. Han ser soldaterne, der skærmer ham og hans. Men nu er man i færd med at forære hans land bort. Man vil give jorden til dem, der ønsker alle jøder dræbt. Sådan som mennesker siden tidernes morgen

har forfulgt og fordrevet og dræbt hans folk. Sådan som det åbenbart vil fortsætte med at ske. Og Det forjættede Land, Israel, som Gud Herren gav dem tilbage, efter at de havde levet i eksil og undertrykkelse århundrede efter århundrede, det skal nu ødelægges af fjenden. Langsomt bid for bid. Kan det passe?

Isak går udenfor og ser hen over det solsvedne landskab. Hans familie skal tvangsflyttes og deres hus jævnes med jorden. Han knytter næverne og ved, at han vil kæmpe for sit folk, for det er Guds udvalgte, og skønt Herren aldrig har ophørt med at prøve det og hans hårde dom har ramt det endnu en gang, så er det vel ikke hans mening, at det ganske skal udslettes? Kastes i havet, som fjenderne siger?

"Vi giver ikke op," siger hans far. "Os kan de ikke fordrive. Vi bliver. Indtil hver eneste fjende er død."

Isak fryser pludselig. Frygten jager sin dolk gennem ham, og han krummer sig sammen i smerte. Så retter han sig op og knytter igen næverne.

Han må ikke være bange. Modig, hadefuld og vred. Ja rasende. Det må han være. Men ikke bange. Det er ham, der skal hævne sit folks skændsel.

Det var gået som en løbeild fra hus til hus. Alle drenge. Og samtidig. De skulle møde op på byens store torv. Og løbe ud i gaderne og storme frem mod soldaterne og dynde dem til med sten. Ja, stene dem, det var det, de skulle. Som man stener skøger.

Først kom de løbende i spredt fægtning. Men nu har de samlet sig i én stor gruppe, og tætpakkede bevæger de sig fremad mod de væbnede mænd, der har forladt tjekpunktet for at spærre vejen for de uregerlige knægte og genne dem tilbage til husene. Og hjem til familierne.

Soldaterne glør. Hvad bilder de satans hvalpe sig ind? Har de rent glemt, hvor farligt det er at trodse udgangsforbuddet.

Så ser de, at det ikke mere er drenge, men en levende mur, der vælter frem. En kæmpekolos af kød og blod. En enkelt dreng kan sagtens plaffes ned, og spredte flokke kan spredes og mejes til jorden. Men denne mur, der støt buldrer frem, forekommer usårlig. Hver eneste dreng er sluttet inde i en ring af andre drenge, og deres hæse råb flyder sammen til ét fælles skrig, deres bevægelser afstemmes i samme rytme, og deres blod dunker i samme takt. De er et monster, ingen kan stille noget op imod.

Det føler de selv, og i deres ansigter lyner vreden. Soldaterne kan bare komme an.

Den lille flok soldater danner kæde. Deres skarpladte geværer rettes mod drengene, der hele tiden nærmer sig. Rykvis som et stykke mekanisk legetøj. Ser de, at det er børn? Måske ser de ingenting. Måske lytter de blot. Lytter efter den ordre, der skal befri dem for ansvar.

Hvorfor kommer den ikke?

De standser op. Nu er drengene allerede for langt fremme. Så hæver de geværerne og sigter hen over hovederne på den sammenpakkede flok.

Og de skyder.

Pludselig skifter scenariet. Gaden forvandles til et inferno af vildskab. Betændt og blodigt. Skud og skrig flænger luften. En byge af store skarpe sten slynges af drengearme, og de flyver gennem luften som ulykkesfugle og brager ind i soldaternes skjolde og hjelme. Nu sænkes gevæerne, og en salve sendes af sted.

Ramallah bløder lig.

Hassan mærker smertens skarpe rids i huden, da kuglen rammer, og han segner til jorden. Lydløst. Gruppen af drenge spredes hurtigt, og der bliver luft omkring ham. Nogle vender om og spæner tilbage til torvet, andre siver gesvindt ned ad sidegader og smøger og forsvinder i sprækker og smuthuller, som kun de kender. Han kan høre nogen jamre et sted i nærheden. Selv bider han smerten i sig. Han vil ikke græde.

Lidt efter forsøger han at rejse sig, men benene nægter at lystre, det bløder fra et sår i tindingen, og han kan ingenting se. Er han blevet blind? Han krabber sidelæns, ormer sig det sidste stykke hen til det, der må være en husmur. Må finde en dør. Nogen må forbarme sig og lukke ham ind.

Men hvad er det? Han mærker noget varmt og blødt mod håndfladen. Glødende gummi? Og nu stål? En bil? Holder der en bil i gaden? Den så han ikke før. Er den en fælde eller et værn? Soldaterne må have trukket sig tilbage. Der er så stille. De kommer igen. Og de må ikke se ham.

Han kan ikke tænke klart, indspundet som han er i et net af rødt blod og sort smerte. Han hager sig fast i noget, der må være et håndtag, får mirakuløst halet kroppen op fra brostenene, åbner døren og skubber sig ind. Døren falder i, og han når at tænke, at det her er rivende galt. Her må han ikke være. Så giver han slip og synker ned i et dulmende mørke.

Isak spejder ind mod Ramallah. Da skuddene lød for lidt siden, følte han det, som nogen sigtede på ham, og hvert skud ramte ham i hjertet.

Broren er derinde. Aron blev nylig udkommanderet sammen med sin deling. Nu er der igen ballade med de satans palæstinenserknægte, sagde far. Bare de nu får en lektion denne gang, de kan lære af!

Og i dag blev der skudt, og det var nok ikke med løst krudt. Isak fryser af foragt. De folk vil styre deres egen stat! Ha! De kan ikke engang styre deres egne børn.

Aron må ikke dø.

Men sådan har man ikke lov at tænke, siger far. Israel er værd at dø for, og alle bør være beredte.

Nu kan han se en røgsky, og snart øjner han den lange række af biler. De snor sig opad mod kasernen, og Aron vil som sædvanlig svinge fra og køre den korte vej til huset for at tilbringe nogle minutter sammen med dem. Og de vil være stille og omfavne hinanden. Så vil han hurtigt forlade dem, og hver gang føles det, som var det for evigt.

Nu svinger en bil ud fra kolonnen og tager retning mod bosættelsen. Isak løber ud ad indkørslen og styrter broderen i møde. Lige ud for ham standser bilen med et ryk, og Aron flår døren op og tumler ud på den støvede vej.

Isak stivner ved synet af ham. Han er bleg som et lagen, og han ryster. Aron, der er blevet så cool, at det somme tider ligefrem gør ondt at se. Som var hans ansigt mejslet i sten. Nu er der sære trækninger ved øjnene, og sveddråber pibler frem på hans magre kinder.

Hvad er der sket?

Så ser han det. I bunden af bilen. En død dreng.

Og Aron, der bliver ved med at stå der og ryste.

Isak rusker hans arm.

"Hvad fanden går der af dig, Aron? Det er jo en palæstinenser for helvede. Smid ham ud! Lad hundene flå ham!"

Stemmen knitrer af ophidselse. Og han mærker vreden skylle gennem sig. Forundret ser han broren ryste på hovedet, så river han sig løs og springer igen ind i bilen. Isak hører døren smække og dækkenes hyl i det hårde grus. Bilen kører larmende det sidste stykke op til huset.

Isak halser bagefter.

Allerede på afstand kan han høre sin mors skingre stemme. Hun står og råber og gestikulerer vildt med begge arme, mens hun stirrer ind i bilen.

Aron lægger en hånd på hendes arm, men hun ryster sig fri af hans greb og råber endnu højere.

Nu kommer far til syne bag hende, han strækker hals og siger noget, som Isak ikke kan høre. Og pludselig bliver mor stille og vender sig mod ham.

Da Isak når op til huset, står far bøjet over drengen, og nu siger han ligesom forundret.

"Han lever."

Og mor: "Så dræb ham!"

Men far tager et lommetørklæde frem og tørrer forsigtigt den såredes pande, så beder han roligt de andre hjælpe ham med at bære drengen ind.

"I kan jo se, at han må forbindes med det samme. Han har tabt for meget blod."

Et sekund står de alle fire som stivnede og ser på hinanden. Så nikker Aron.

"Ja," siger han.

Og sammen med far løfter han varsomt den sårede dreng ud af bilen og bærer ham op mod huset.

Mor siger ingenting. Men det hårde er gledet af hendes ansigt. Isak tøver, ved ikke, hvad han skal tænke.